



BOLLETTINO

SALA STAMPA DELLA SANTA SEDE

N. 0283

Domenica 26.05.2002

VIAGGIO APOSTOLICO DI SUA SANTITÀ GIOVANNI PAOLO II IN AZERBAIJAN E BULGARIA (22-26 MAGGIO 2002) - (XI)

Dopo aver pranzato nel Palazzo Vescovile con i Presuli cattolici della Bulgaria, ospiti illustri e membri del Seguito Papale, alle 17 di questo pomeriggio il Santo Padre si reca nella Cattedrale di Plovdiv, dedicata a San Luigi dei Francesi, per l'incontro con i Giovani.

Dopo il saluto al Papa di due giovani appartenenti rispettivamente ai riti latino e bizantino-slavo, Giovanni Paolo II rivolge ai presenti il discorso che riportiamo qui di seguito:

DISCORSO DEL SANTO PADRE

Скъпи млади приятели!

1. Особено се радвам, че се срещам с вас тази вечер. Поздравявам всички с любов и благодаря на тези от вас, които отправиха към мен от ваше име при посрещането най-сърдечни думи. Точно поради свежестта на вашите години и сърдечността на вашето гостоприемство, в края на моето пребиваване в *Страната на розите*, тази наша среща се превръща в своеобразно възвестяване на пролетта, която ни прокарва път към бъдещето. Красотата на общението, което ни обединява в любовта Христова /срв. *Деян. 2, 42*/, подтиква всички да поемат с доверие по този път /срв. *Лука 5, 4*/, като препотвърждават поетото задължение да отговарят, ден след ден, на дадените от Господ дарове и заръки.

Още в началото на моето служение като Приемник на Свети Петър, започнах да гредам на вас, младежи, с внимание и обич, защото съм сигурен, че младостта не е само преход от детството към зрялостта, но е и своеобразна епоха от вашия живот, която Бог дава на всяка личност като дар и заръка. Както за младежа от Евангелието, това е време на търсене /срв. *Матей 16, 20*/ на отговора на основните въпроси и откриване, не само смисъла на човешкото съществуване, но и на конкретния проект за неговото осъществяване. Скъпи момчета и момичета, вашето лично, професионално и социално бъдеще ще зависи от вашия избор, който ще направите през тези години; младостта е период, в който се полагат основите; тя е благоприятен случай, който никога няма да се повтори!

2. Папата е щастлив да бъде с вас в този особен момент от вашия живот, за да изслуша с уважение

вашиите притеснения и грижи, очаквания и надежди. Той е тук, за да сподели с вас това, че Христос е сигурността, истината и любовта. Църквата гледа на вас с голямо внимание, защото вижда във вас своето бъдеще и възлага във вас своите надежди.

Може би се питате, какво ли желае да ви каже Папата тази вечер, преди своето заминаване. Ето какво: желая да отправя към вас два призива, две "слова", произнесени от Христос – същинското Слово на Отеца, с намерението да ги пазите като съкровище по време на цялото ви съществуване /срв. *Матей* 6, 21/.

Първият призив е: "Елате и вижте!" Той бе отправен от Исус към двамата ученика, които го запитаха къде живее /срв. *Йоан* 1, 38-39/. Това е една своеобразна покана, която от векове поддържа и мотивира пътя на Църквата. Повтарям го днес и на вас, скъпи приятели. Доближете се до Исус и се постарайте да "видите" онова", което Той може да ви предложи. Не се страхувайте да прекрачите прага на Неговия дом, да говорите с Него лице в лице, както се случва между приятели /срв. *Изх.* 33, 11/. Не се страхувайте от новия живот, който Той ви предлага. Влезте във вашите Енории, групи и движения; влезте в училището на Учителя, за да направите от вашия живот безрезервен отговор на "призванието", което Той отдавна е приготвил за вас с много любов.

Вярно е, че Исус е един възискателен приятел, Който има възвишени цели. Той иска от нас да престанете да мислите само за себе си, ако желаете да се срещнете с Него: "Който изгуби живота си, заради Мен или Евангелието, ще го спаси" /*Марк* 8, 35/. Тази заръка може да ви се стори трудноизпълнима, а в някои случаи може и да ви изплаши. Но аз ви питам: по-добре ли е да изживеете живота си без идеали в общество, белязано от неравенства, самовластия и самолюбия, отколкото да търсите истината, доброто и справедливостта, работейки за създаването на един свят, който да отразява Божията красота, дори когато се налага да издържаме на изпитанията?

3. Унищожете препятствията на посредствеността и страха! Разговаряйте с Исус в молитвата и вслушването в Неговото Слово. Испитайте радостта от помиряването в Тайнството Изповед. Приемайте Неговите Тяло и Кръв в Святата Евхаристия, за да знаете как да го приемате и как да служите на ближния. Не изпадайте в заблужденията и повърхностните светски илюзии, които се превръщат много често в трагични разочарования.

Знайте и това, че в трудните моменти, в моментите на изпитания, се определя качеството на вашия избор. Не съществуват преки пътища към щастието и светлината! Само от Исус могат да се получават отговори, които нито заблуждават, нито разочароват!

И така, вървете с чувство на отговорност и жертвоготовност по пътя на обръщането, вътрешната зрялост, професионалната реализация, доброволческия труд, диалога и уважението към всички, без да се отчайвате от трудностите или неуспехите, помнейки, че силата ви е от Господ, Който направлява с любов вашите стъпки /срв. *Неем.* 8, 10/.

4. Вторият призив, е същият, който ще отправя към младежите от целия свят, подготвящи се да отпразнуват след два месеца своя Световен Ден в Торонто, Канада: "Вие сте солта на земята и светлината на света" /срв. *Матей* 5, 13-14/.

Солта в Свещеното Писание е символ на завета между човека и Бога /срв. *Лев.* 2, 13/. Християнинът, приемащ Кръщението, става участник в този завет, който трае вечно. Също така, солта е символ на гостоприемството: "Имайте сол в себе си, казва Исус, и бъдете в мир с всички" /*Марк* 9, 50/. Да бъдеш сол на земята означава да си деец на мира и свидетел на любовта. Солта служи за запазване на хранителните продукти, на които дава вкус. Това я превръща в символ на постоянството и безсмъртието. Да бъдеш сол на земята, означава да си носител на едно обещание, което се изпълнява във вечността. И още: солта притежава свойството да лекува /срв. *2 Цар.* 20-22/, което прави от нея образ на вътрешното очистване и обрата на сърцето. Самият Исус призовава солта на страданието, което очиства и изкупва /срв. *Марк* 9, 49/: Християнинът на земята е свидетел на спасението, придобито посредством

Кръста.

5. Също толкова богата е и символиката на светлината. Лампата свети, сгрява и разсейва страха. "Твоето слово, Господи, е лампа за моите стъпки, светлина по моя път", твърди в молитвата вярата на Църквата /Пс. 119, 105/. Исус – Словото на Отеца, е вътрешната светлина, която разсейва тъмнината на греха; тя е огънят, който отдалечава всяка студенина; пламъкът, който разведрява съществуването ни; сияещият пред нас блясък на истината, който ни предшества по пътя. Онзи, който го следва, няма да върви в тъмнината, но ще има светлината на живота. И така, Христовият ученик трябва да бъде ученик на светлината /срв. Йоан 8, 12; 3, 20-21/.

"Вие сте солта на земята и светлината на света". Никога на човека не са били казвани толкова прости и същевременно толкова възвишени думи! Разбира се, само Христос може да бъде определен цялостно като Сол на земята и Светлина на света, защото само Той може да дава вкуса, силата и дълготрайността на нашия живот, който, без Него, би бил блудкав, крехък и преходен. Само Той е способен да ни осветява, стопля и развеселява.

Исус желае да ви направи участници в Своята мисия, затова днес безусловно отправя към вас тези огнени думи: "Вие сте солта на земята и светлината на света". В тайната на Въплъщението и Изкуплението, Христос се съединява с всеки християнин като влага светлината на Живота и солта на Знанието в дълбочината на Своето Сърце, предавайки на онзи, който го приема, възможността да стане Божие чедо /срв. Йоан 1, 12/ и задължението да свидетелства за това интимно присъствие и тази скрита светлина.

Приемете със смирена смелост предложението, което Бог отправя към вас. В Своето всемогъщество и нежност, Той ви призовава да бъдете свети. Глупаво би било, ако се възгордеем от подобен призив, но би било безотговорно, ако го отхвърлим. Това би означавало да подпишем собствената си смъртна присъда. Френският католически писател от XIX-ти век, Леон Блой, написа следното: "На света съществува само един вид мъка: мъката, че не сме светци" /*La femme pauvre*, II, 27/.

6. Млади приятели, помнете, че сте призвани да бъдете солта на земята и светлината на света! Исус не иска от вас само да кажете или направите нещо; Исус ви заповядва да бъдете сол и светлина, и то, не само за един ден, но за цял живот. Той ви дава тази заръка отново и отново, всяка сутрин и във всяка среда. Трябва да бъдете сол и светлина с членовете на вашето семейство, с вашите приятели и с другите младежи – православни, евреи и мюсюлмани, с които влизате във всекидневен допир в училището, на работата и на местата за развлечение. Изграждането на обществото, в което всяка личност ще може да намери своето място и да види признато и прието своето достойнство и свобода, зависи до голяма степен и от вас. Отдайте вашия принос, за да може България всеки ден да се превръща все повече и повече в земя на гостоприемството, напредъка и мира.

Нека всеки бъде отговорен за своя избор. Няма нищо срамно в това, и вие го знаете. Самият Исус предполага възможните отклонения от пътя. "Ако солта изгуби вкуса си – казва Той – с какво ще се соли?" /Матей, 5, 13/. Никога не забравйте, скъпи приятели, че вината, за това че тестото не втасва, не е в тестото, а в маята. Когато един дом остане на тъмно, това означава, че лампата се е угасила. Затова "нека вашата светлина свети пред хората, за да видят добрите ви дела и да прославят вашия небесен Отец" /Матей 5, 16/.

7. Нека сияят пред вас образите на Блажените Български Мъченици: Епископ Евгений Босилков и Свещениците Успенци Камен Вичев, Павел Джиджов и Йосафат Шишков. Те знаеха как да бъдат сол и светлина, в особено трудните и тежки моменти за тази Страна. Те не се поколебаха да дадат живота си, като запазиха вярността си към Господ, който ги призова. И днес тяхната кръв напоява вашата земя. Тяхната отдаденост и героизъм са пример и подтик за всички.

Поверявам ви на тяхното застъпничество, като ви напомням за Блажения Папа Йоан XXIII, който ги познаваше лично и обичаше силно България. Сигурен съм в тълкуването на чувствата, с които той

подхождаше в онова време към младите българи, като ви казвам днес: вашата младост ще разкрие цялото богатство на своите възможности и ще придобие важно значение, само ако следва Исус. Само в следването на Исус ще откриете красотата на живота, като безвъзмезден дар, мотивиран единствено от любовта. Само в следването на Исус ще усетите отсега онази радост, която ще остане ваша завинаги във вечността.

Прегръщам всички вас с любов и ви благославям!

[00864-AA.02] [Testo originale: Bulgaro]

TRADUZIONE IN LINGUA ITALIANA

Cari giovani amici!

1. Con particolare gioia mi incontro con voi questa sera. Tutti saluto con affetto, mentre ringrazio quanti, a nome vostro, mi hanno appena rivolto cordiali parole di benvenuto. Al termine del mio soggiorno nel *Paese delle rose*, questo nostro appuntamento - proprio per la freschezza dei vostri anni e la vivacità della vostra accoglienza - è un annuncio di primavera che ci apre al futuro. La bellezza della comunione, che ci unisce nella carità di Cristo (cfr *Af* 2,42), spinge tutti a prendere il largo con fiducia (cfr *Lc* 5,4), rinnovando l'impegno di corrispondere, giorno dopo giorno, ai doni e ai compiti ricevuti dal Signore.

Fin dall'inizio del mio servizio come Successore di Pietro ho guardato a voi, giovani, con attenzione e affetto, perché sono convinto che la giovinezza non è semplicemente un tempo di passaggio tra l'adolescenza e l'età adulta, bensì un'epoca della vita che Dio concede come dono e come compito ad ogni persona. Un tempo durante il quale ricercare, come il giovane del Vangelo (cfr *Mt* 16, 20), la risposta agli interrogativi fondamentali e scoprire non solo il senso dell'esistenza, ma anche un progetto concreto per costruirla. Dalle scelte che voi, carissimi ragazzi e ragazze, farete in questi anni dipenderà il vostro avvenire personale, professionale e sociale: la giovinezza è il tempo in cui si mettono le fondamenta; un'occasione da non perdere, perché non tornerà più!

2. In questo momento particolare della vostra vita, il Papa è lieto di esservi vicino per ascoltare con rispetto le vostre ansie e sollecitudini, le vostre attese e speranze. Egli è qui con voi per comunicarvi la certezza che è Cristo, la verità che è Cristo, l'amore che è Cristo. La Chiesa vi guarda con grande attenzione, perché intravede in voi il proprio futuro e in voi ripone la propria speranza.

Immagino che vi chiediate che cosa vuole dirvi il Papa questa sera, prima della sua partenza. Ecco: io vorrei affidarvi due messaggi, due "parole" pronunciate da Colui che è la Parola stessa del Padre, con l'augurio che le sappiate custodire come un tesoro per tutta la vostra esistenza (cfr *Mt* 6,21).

La prima parola è quel "Venite e vedrete", detto da Gesù ai due discepoli che gli avevano chiesto dove abitava (cfr *Gv* 1, 38-39). E' un invito che sostiene e motiva da secoli il cammino della Chiesa. Lo ripeto oggi a voi, cari amici. Avvicinatevi a Gesù e cercate di "vedere" ciò che Egli è in grado di offrirvi. Non abbiate paura di varcare la soglia della sua casa, di parlare con Lui faccia a faccia, come ci s'intrattiene con un amico (cfr *Es* 33,11). Non abbiate paura della "vita nuova" che Egli vi offre. Nelle vostre parrocchie, nei vostri gruppi e movimenti, ponetevi alla scuola del Maestro per fare della vostra vita un risposta alla "vocazione" che Egli da sempre, con pensiero di amore, ha progettato per voi.

E' vero: Gesù è un amico esigente, che indica mete alte e chiede di uscire da se stessi per andargli incontro: "Chi perderà la propria vita per causa mia e del Vangelo, la salverà" (*Mc* 8,35). Questa proposta può apparire difficile e in alcuni casi può anche fare paura. Ma - vi domando - è meglio rassegnarsi ad una vita senza ideali, ad una società segnata da sperequazioni, prepotenze ed egoismi, o piuttosto cercare generosamente la verità, il bene, la giustizia, lavorando per un mondo che rispecchi la bellezza di Dio, anche a costo di dover affrontare le prove che questo comporta?

3. Abbattete le barriere della superficialità e della paura! Conversate con Gesù nella preghiera e nell'ascolto

della sua Parola. Gustate la gioia della riconciliazione nel sacramento della Penitenza. Ricevete il suo Corpo e il suo Sangue nell'Eucaristia, per saperLo poi accogliere e servire nei fratelli. Non cedete alle lusinghe e alle facili illusioni del mondo, che si trasformano assai spesso in tragiche delusioni.

E' nei momenti difficili, nei momenti della prova - lo sapete - che si misura la qualità delle scelte. Non esistono scorciatoie verso la felicità e la luce! Solo da Gesù si possono ricevere risposte che non illudono né deludono!

Camminate dunque con senso del dovere e del sacrificio lungo le strade della conversione, della maturazione interiore, dell'impegno professionale, del volontariato, del dialogo, del rispetto per tutti, senza arrendervi di fronte alle difficoltà o agli insuccessi, ben sapendo che la vostra forza è nel Signore, il quale guida con amore i vostri passi (cfr *Ne* 8, 10).

4. La seconda parola che vi voglio lasciare questa sera è la stessa indirizzata ai giovani del mondo intero, che si preparano a celebrare fra due mesi la loro Giornata Mondiale a Toronto, in Canada: "Voi siete il sale della terra; voi siete la luce del mondo" (cfr *Mt* 5, 13-14).

Nella Scrittura il sale è simbolo dell'alleanza tra l'uomo e Dio (cfr *Lv* 2,13). Ricevendo il Battesimo, il cristiano diventa partecipe di questo patto che dura per sempre. Il sale è poi segno di ospitalità: "Abbate sale in voi stessi, dice Gesù, e siate in pace gli uni con gli altri" (*Mc* 9, 50). Essere sale della terra significa essere operatore di pace e testimone di amore. Il sale serve inoltre alla conservazione degli alimenti, a cui dona sapore, e diventa simbolo di perseveranza e di immortalità: essere sale della terra significa essere portatore di una promessa di eternità. Ancora: al sale è riconosciuto un potere curativo (cfr *2 Re* 2, 20-22), che ne fa immagine della purificazione interiore e della conversione del cuore. Gesù stesso evoca il sale della sofferenza purificatrice e redentrice (cfr *Mc* 9, 49): il cristiano è sulla terra testimone della salvezza ottenuta mediante la Croce.

5. Altrettanto ricco è il simbolismo della luce: la lampada illumina, riscalda, rallegra. "Lampada per i miei passi è la tua parola, luce sul mio cammino", afferma nella preghiera la fede della Chiesa (*Sal* 119, 105). Gesù, Parola del Padre, è la luce interiore che scaccia la tenebra del peccato; è il fuoco che allontana ogni freddezza; è la fiamma che rallegra l'esistenza; è lo splendore della verità che, brillando davanti a noi, ci precede sulla strada. Chi lo segue, non cammina nelle tenebre, ma ha la luce della vita. Così, il discepolo di Gesù deve essere discepolo della luce (cfr *Gv* 8, 12; 3, 20-21).

"Voi siete il sale della terra; voi siete la luce del mondo". Mai sono state dette all'uomo parole allo stesso tempo così semplici e così grandi! Certo, solo Cristo può essere definito pienamente sale della terra e luce del mondo, perché Lui solo può dare sapore, vigore e perennità alla nostra vita che, senza di Lui, sarebbe insipida, fragile e peritura. Lui solo è capace di illuminarci, riscaldarci, rallegrarci.

Ma è Lui che, volendo farvi partecipi della sua stessa missione, rivolge oggi a voi senza mezzi termini queste parole di fuoco: "Voi siete il sale della terra; voi siete la luce del mondo". Nel mistero dell'Incarnazione e della Redenzione, Cristo si unisce ad ogni cristiano e pone la luce della Vita e il sale della Saggia nel più profondo del suo cuore, trasmettendo a chi lo accoglie il potere di diventare figlio di Dio (cfr *Gv* 1, 12) e il dovere di testimoniare questa presenza intima e questa luce nascosta.

Accettate dunque con umile coraggio la proposta che Dio vi rivolge. Nella sua onnipotenza e tenerezza, Egli vi chiama ad essere santi. Sarebbe da stolti gloriarsi di una simile chiamata, ma sarebbe da irresponsabili rifiutarla. Equivarrebbe a sottoscrivere il proprio fallimento esistenziale. Léon Bloy, uno scrittore cattolico francese del Novecento, ha scritto: "Non c'è che una sola tristezza, quella di non essere dei santi" (*La femme pauvre*, II, 27).

6. Ricordate, giovani amici: voi siete chiamati ad essere sale della terra e luce del mondo! Gesù non vi domanda semplicemente di dire o di fare qualcosa; Gesù vi domanda di essere sale e luce! E non per un giorno soltanto, ma per tutta una vita. E' un impegno che Egli vi ripropone ogni mattina e in ogni ambiente. Dovete essere sale e luce con le persone della vostra famiglia e con i vostri amici; dovete esserlo con gli altri giovani - ortodossi, ebrei e musulmani - con i quali entrate quotidianamente in contatto nei luoghi di studio, di lavoro e di svago. Dipende anche da voi l'edificazione di una società in cui ogni persona possa trovare il proprio posto e vedere riconosciuta

e accettata la sua dignità e la sua libertà. Offrite il vostro contributo perché la Bulgaria sia ogni giorno di più una terra di accoglienza, di prosperità e di pace.

Ciascuno è responsabile delle proprie scelte. Non vi è nulla di scontato, voi lo sapete. Gesù stesso ipotizza l'eventuale infedeltà: "Se il sale perdesse il sapore - dice -, con che cosa lo si potrà render salato?" (Mt 5, 13). Non dimenticate mai, cari giovani, che quando una pasta non lievita, la colpa non è della pasta, ma del lievito. Quando una casa rimane al buio, significa che la lucerna si è spenta. Perciò, "risplenda la vostra luce davanti agli uomini, perché vedano le vostre opere buone e rendano gloria al vostro Padre che è nei cieli" (Mt 5,16).

7. Rifulgono davanti a noi le figure dei Beati Martiri di Bulgaria: il Vescovo Eugenio Bossilkov, i Padri Assunzionisti Kamen Vitchev, Pavel Djidjov e Josaphat Chichkov. Essi hanno saputo essere sale e luce in momenti particolarmente duri e difficili per questo Paese. Essi non hanno esitato a dare anche la vita per custodire la fedeltà al Signore che li aveva chiamati. Il loro sangue feconda ancora oggi la vostra terra, la loro dedizione e il loro eroismo sono esempio e stimolo per tutti.

Vi affido alla loro intercessione, e vi ricordo al Beato Papa Giovanni XXIII, che li ha personalmente conosciuti e che tanto ha amato la Bulgaria. Sono certo di interpretare i sentimenti con cui egli guardava ai giovani bulgari del suo tempo dicendovi oggi: è nel seguire Gesù che la vostra giovinezza rivelerà tutta la ricchezza delle sue potenzialità ed acquisterà pienezza di significato. E' nel seguire Gesù che scoprirete la bellezza di una vita vissuta come dono gratuito, motivato unicamente dall'amore. E' nel seguire Gesù che sperimenterete fin d'ora qualcosa di quella gioia che sarà vostra senza fine nell'eternità.

Tutti vi stringo in un abbraccio e con affetto vi benedico!

[00864-01.01] [Testo originale: Bulgaro]

TRADUZIONE IN LINGUA INGLESE

Dear Young Friends!

1. It is a special joy to meet with you this evening. I greet all of you with affection, and I thank those who have just welcomed me warmly on your behalf. At the end of my visit to the *Land of Roses*, this meeting of ours – because of your youthfulness and the enthusiasm of your welcome – is a sign of Springtime, opening us to the future. The beauty of the communion which binds us together in the love of Christ (cf. *Acts 2:42*) impels us all to put out confidently into the deep (cf. *Lk 5:4*), renewing our commitment to respond day by day to the gifts and tasks we have received from the Lord.

From the beginning of my service as the Successor of Peter, I have looked to you young people with great care and affection, because I am convinced that youth is not just a time of transition between adolescence and adulthood but a time of life given by God to each person as a gift and a task. It is a time to seek the answer to fundamental questions, like the young man in the Gospel (cf. *Mt 16:20*), and to discover not only the meaning of life but also a specific plan of life. Your personal, professional and social future will depend, dear young people, upon the choices you make in these years: youth is the time to lay foundations; an opportunity not to be missed, because it will never come again!

2. In this moment of your life, the Pope is happy to be with you in order to listen respectfully to your anxieties and cares, your expectations and hopes. He is here among you to share with you the certainty which is Christ, the truth which is Christ, the love which is Christ. The Church looks to you with the greatest care, because she sees in you her own future and she puts her hope in you.

I imagine that you may be wondering what the Pope wants to say to you this evening before departing. It is this: I want to entrust to you two messages, two "words" spoken by Jesus who is the Word of the Father, and I hope that you will guard them as a treasure for the rest of your life (cf. *Mt 6:21*).

The first word is that "Come and see", spoken by Jesus to the two disciples who had asked him where he lived (cf. *Jn* 1:38-39). It is an invitation which has sustained and inspired the Church on her journey through the centuries. I repeat it to you today, dear friends. Draw near to Jesus and strive to "see" what he is able to offer you. Do not be afraid to cross the threshold of his dwelling, to speak with him face to face, as friends speak to each other (cf. *Ex* 33:11). Do not be afraid of the "new life" which he offers. In your parishes, in your groups and movements, place yourselves at the feet of the Master in order to make your life a response to the "vocation" which, in his love, he has always had in mind for you.

True, Jesus is a demanding friend who sets high goals and asks us to go out of ourselves in order to come to meet him: "Whoever loses his life for my sake and the Gospel's will save it" (*Mk* 8:35). This statement can seem difficult, and in some cases can even be frightening. But I ask you: is it better to resign yourself to a life without ideals, to a society marked by inequality, oppression and selfishness, or rather to seek with a generous heart what is true, good and just, working to build a world which shows forth the beauty of God, even at the price of having to face the many difficulties which this brings?

3. Knock down the barriers of superficiality and fear! Talk to Jesus in prayer and listen to his word. Taste the joy of reconciliation in the Sacrament of Penance. Receive his Body and Blood in the Eucharist, so that you can then welcome him and serve him in your brothers and sisters. Do not yield to the deceits and easy illusions of the world, which very often turn into tragic delusions.

You know that it is at difficult moments and trying times that the quality of our choices is measured. There are no short cuts to happiness and light! Only Jesus can supply answers which are neither illusion nor delusion!

With a sense of duty and sacrifice, therefore, take the path of conversion, of inner growth, of professional commitment, of voluntary work, of dialogue, of respect for all, never surrendering in the face of difficulties or failures, in the full knowledge that your strength is in the Lord, who guides your steps with love (cf. *Neh* 8:10).

4. The second word that I want to leave with you this evening is the one I have addressed to the young people of the world who are preparing to celebrate World Youth Day in two months time in Toronto, Canada: "You are the salt of the earth; you are the light of the world" (cf. *Mt* 5:13-14).

In Scripture, salt is a symbol of the covenant between man and God (cf. *Lev* 2:13). By Baptism, the Christian shares in this pact which endures for ever. Salt is also a sign of hospitality: "Have salt in yourselves and be at peace with one another" (*Mk* 9:50). To be the salt of the earth means to be a channel of peace and a witness to love. Salt is also used to preserve food, to give it flavour, and it becomes a symbol of endurance and immortality: to be salt of the earth means to be the bearer of an eternal promise. Yet again: salt has healing power (cf. *2 Kgs* 2:20-22), which makes it an image of inner purification and conversion of the heart. Jesus himself speaks of the salt of purifying and redeeming suffering (cf. *Mk* 9:49): the Christian is a witness on earth of the salvation won through the Cross.

5. The symbolism of light is equally rich: a lamp gives light, warmth and joy. "Your word is a lamp for my steps and a light for my path", the faith of the Church declares in prayer (*Pss* 118:105). Jesus, the Word of the Father, is the inner light that dispels the darkness of sin; he is the fire that drives away all cold; he is the flame that gives joy to life; he is the splendour of truth which, shining before us, leads us on our way. Those who follow him do not walk in darkness, but have the light of life. Thus the disciple of Jesus must be a disciple of the light (cf. *Jn* 3:20-21; 8:12).

"You are the salt of the earth; you are the light of the world". Never have words at the same time so simple and so exalted been spoken to man! Certainly, it is Christ alone who can be fully called salt of the earth and light of the world, for only he can give flavour, strength and durability to our life which, without him, would be insipid, feeble and ephemeral. He alone can give us light, warmth and joy.

But it is he who wants you to share in his own mission and who therefore in no uncertain terms speaks these words of fire to you: "You are the salt of the earth; you are the light of the world". In the mystery of the

Incarnation and Redemption, Christ makes himself one with every Christian and puts the light of Life and the salt of Wisdom into the depths of the Christian heart, sharing with those who welcome him the power to become a child of God (cf. *Jn* 1:12) and the duty to bear witness to this intimate presence and this hidden light.

Therefore, accept with humble courage what God sets before you. In his great power and tenderness, he calls you to be saints. It would be foolish to vaunt such a call, but it would be reckless to refuse it. It would be condemning yourself to failure in life. Léon Bloy, a French Catholic writer of the nineteenth and early twentieth centuries, wrote that "there is only one sadness, that of not being saints" (*La femme pauvre*, II, 27).

6. Never forget, young friends: you are called to be the salt of the earth and the light of the world! Jesus does not ask you just to say or do something; Jesus asks you to be salt and light! And not just for a day, but for your whole life. It is a task that he puts before you every morning and in every setting. You must be salt and light with your family and friends; with other young people – Orthodox, Jewish, Muslim – with whom you have daily contact wherever you study, work or relax. It is also up to you to build a society where all people can find their proper place and where their dignity and freedom is recognized and respected. Do your part, so that day by day Bulgaria will be more and more a land of hospitality, prosperity and peace.

Each of you is responsible for the choices you make. Nothing can be taken for granted, as you well know. Jesus himself speaks of possible infidelity: "If salt has lost its taste, how shall its saltiness be restored?" (*Mt* 5:13). Dear young people, never forget that when dough fails to rise, it is not the fault of the dough but of the yeast. When house is in darkness, it means that the light has been turned off. Therefore, "let your light so shine before men that they may see your good works and give glory to your Father who is in heaven" (*Mt* 5:16).

7. Shining in splendour before us are the figures of the Blessed Martyrs of Bulgaria: Bishop Eugene Bossilkov, the Assumptionist Fathers Kamen Vitchev, Pavel Djidjov and Josaphat Chichkov. They knew what it meant to be salt and light in very hard and trying times for this country. They did not hesitate to give even their lives in order to stay faithful to the Lord who had called them. Their blood is still yielding a harvest in your land today; their dedication and their heroism are an example and inspiration for all.

I entrust you to their intercession, and I remind you of Blessed Pope John XXIII, who knew them personally and who so loved Bulgaria. I am sure that I express his view of young Bulgarians in his time when I say to you today: it is in following Jesus that your youthfulness will achieve all its rich potential and acquire its full meaning. It is in following Jesus that you will discover the beauty of life lived as a free gift, inspired by love alone. It is in following Jesus that you will taste even now something of the joy that will be yours for ever in eternity.

I embrace you all, and with great affection I bless you!

[00864-02.01] [Original text: Bulgarian]

TRADUZIONE IN LINGUA FRANCESE

Chers jeunes amis !

1. C'est avec une joie particulière que je vous rencontre ce soir. Je vous salue tous avec affection, en remerciant ceux qui, en votre nom, viennent de m'adresser une cordiale bienvenue. Au terme de mon séjour au *Pays des roses*, notre rendez-vous – précisément par la fraîcheur de vos années et la vivacité de votre accueil – annonce le printemps qui nous ouvre à l'avenir. La beauté de la communion qui nous unit dans la charité du Christ (cf. *Ac* 2, 42) nous pousse tous à avancer au large avec confiance (cf. *Lc* 5, 4), en renouvelant notre engagement à répondre, jour après jour, aux dons et aux tâches que nous avons reçus du Seigneur.

Depuis le début de mon ministère comme Successeur de Pierre, je me suis tourné vers vous, les jeunes, avec attention et affection, parce que je suis convaincu que la jeunesse n'est pas seulement un temps de passage entre l'adolescence et l'âge adulte, mais une période de la vie que Dieu accorde comme un don et comme une tâche à toute personne. Un temps durant lequel il faut chercher, comme le jeune de l'Évangile (cf. *Mt* 16, 20), la

réponse aux interrogations fondamentales et découvrir non seulement le sens de l'existence, mais aussi un projet concret pour la bâtir. Des choix que vous ferez ces années, chers jeunes, garçons et filles, dépendra votre avenir personnel, professionnel et social : la jeunesse est le temps où l'on pose les fondations; une occasion à ne pas perdre, car elle ne reviendra pas !

2. En ce moment particulier de votre vie, le Pape est heureux d'être auprès de vous pour écouter avec respect vos angoisses et vos soucis, vos attentes et vos espérances. Il est ici avec vous pour vous communiquer la certitude qu'est le Christ, la vérité qu'est le Christ, l'amour qu'est le Christ. L'Église vous regarde avec une grande attention car elle entrevoit en vous son avenir et elle met en vous son espérance.

J'imagine que vous vous demandez ce que le Pape veut vous dire ce soir, avant son départ. Eh bien! voilà : je voudrais vous confier deux messages, deux «paroles» prononcées par Celui qui est la Parole même du Père, avec le souhait que vous sachiez les conserver comme un trésor durant toute votre existence (cf. *Mt 6, 21*).

La première parole est «Venez et voyez», c'est celle que Jésus a dite aux deux disciples qui lui avaient demandé où il habitait (cf. *Jn 1, 38-39*). C'est une invitation qui soutient et qui motive depuis des siècles la marche de l'Église. Je vous la répète aujourd'hui, chers amis. Approchez-vous de Jésus et essayez de «voir» ce qu'il est en mesure de vous offrir. N'ayez pas peur de franchir le seuil de sa maison, de parler avec lui face à face, comme on s'entretient avec un ami (cf. *Ex 33, 11*). N'ayez pas peur de la «vie nouvelle» qu'il vous offre. Dans vos paroisses, dans vos groupes et vos mouvements, mettez-vous à l'école du Maître pour faire de votre vie une réponse à la «vocation» que depuis toujours, en pensant à vous avez amour, il a projetée pour vous.

C'est vrai : Jésus est un ami exigeant, qui indique des objectifs élevés et qui demande que l'on sorte de soi-même pour aller à sa rencontre. «Celui qui perdra sa vie pour moi et pour l'Évangile la sauvera» (*Mt 8, 35*). Cette proposition peut paraître difficile et, dans certains cas, elle peut aussi faire peur. Mais – je vous le demande – vaut-il mieux se résigner à une vie sans idéaux, à une société marquée par des inégalités, des excès de pouvoir et des égoïsmes, ou au contraire chercher généreusement la vérité, le bien, la justice, en travaillant pour un monde qui reflète la beauté de Dieu, même au prix de devoir affronter les épreuves que cela comporte ?

3. Abattez les barrières de la superficialité et de la peur ! Conversez avec Jésus dans la prière et dans l'écoute de sa Parole. Goûtez la joie de la réconciliation dans le sacrement de Pénitence. Recevez son Corps et son Sang dans l'Eucharistie, pour savoir ensuite l'accueillir et le servir dans vos frères. Ne cédez pas aux flatteries et aux illusions faciles du monde, qui se transforment bien souvent en tragiques déceptions.

C'est dans les moments difficiles, dans les moments d'épreuve – vous le savez –, que l'on mesure la qualité des choix. Il n'existe pas de raccourci vers le bonheur et la lumière ! De Jésus seul on peut recevoir des réponses qui ne trompent pas et qui ne déçoivent pas.

Avec le sens du devoir et du sacrifice, marchez donc le long des routes de la conversion, de la maturation intérieure, de l'engagement professionnel, du bénévolat, du dialogue, du respect envers tous, sans démissionner devant les difficultés ou les échecs, sachant bien que votre force est dans le Seigneur, qui guide vos pas avec amour (cf. *Ne 8, 10*).

4. La seconde parole que je veux vous laisser ce soir est celle-là même qui est adressée aux jeunes du monde entier qui se préparent à célébrer dans deux mois leur Journée mondiale à Toronto, au Canada : «Vous êtes le sel de la terre; vous êtes la lumière du monde» (*Mt 5, 13. 14*).

Dans l'Écriture, le sel est le symbole de l'alliance entre l'homme et Dieu (cf. *Lv 2, 13*). En recevant le Baptême, le chrétien devient participant de ce pacte qui dure à jamais. Le sel est aussi un signe d'hospitalité : «Ayez du sel en vous-mêmes, dit Jésus, et vivez en paix entre vous» (*Mt 9, 50*). Être sel de la terre signifie être artisan de paix et témoin d'amour. Le sel sert en outre à la conservation des aliments, auxquels il donne de la saveur, et il devient un symbole de persévérance et d'immortalité : être sel de la terre signifie être porteur d'une promesse d'éternité. Et encore : on reconnaît au sel un pouvoir curatif (cf. *2 R 2, 20-22*), qui en fait l'image de la

purification intérieure et de la conversion du cœur. Jésus lui-même évoque le sel de la souffrance purificatrice et rédemptrice (cf. *Mc* 9, 49) : le chrétien est sur terre témoin du salut obtenu par la Croix.

5. Le symbolisme de la lumière est tout aussi riche : la lampe éclaire, elle réchauffe, elle réjouit. «Ta parole est la lumière de mes pas, la lampe de ma route», affirme dans la prière la foi de l'Église (*Ps* 119, 105). Jésus, Parole du Père, est la lumière intérieure qui chasse les ténèbres du péché; il est le feu qui éloigne toute froidure; il est la flamme qui réjouit l'existence; il est la splendeur de la vérité qui, en brillant à nos yeux, nous précède sur la route. Celui qui le suit ne marche pas dans les ténèbres, mais il a la lumière de la vie. Ainsi le disciple de Jésus doit être disciple de la lumière (cf. *Jn* 8, 12; 3, 20-21).

«Vous êtes le sel de la terre; vous êtes la lumière du monde». Jamais n'ont été dites à l'homme des paroles à la fois aussi simples et aussi grandes. Certes, seul le Christ peut être décrit pleinement comme le sel de la terre et la lumière du monde, car lui seul peut donner saveur, vigueur et pérennité à notre vie, qui, sans lui, serait insipide, fragile et périssable. Lui seul est capable de nous éclairer, de nous réchauffer, de nous réjouir.

Mais c'est lui qui, désirant vous faire participer à sa mission même, vous adresse aujourd'hui sans moyens termes ces paroles de feu : «Vous êtes le sel de la terre; vous êtes la lumière du monde». Dans le mystère de l'Incarnation et de la Rédemption, le Christ s'unit à chaque chrétien et dépose la lumière de la Vie et le sel de la Sagesse au plus profond de son cœur, transmettant à celui qui l'accueille le pouvoir de devenir fils de Dieu (cf. *Jn* 1, 12) et le devoir de témoigner de cette présence intime et de cette lumière cachée.

Acceptez donc avec un humble courage la proposition que Dieu vous fait. Dans sa toute-puissance et sa tendresse, il vous appelle à être des saints. Ce serait une folie que de se glorifier d'un tel appel, mais ce serait faire preuve d'irresponsabilité que de le repousser. Cela équivaudrait à signer sa propre faillite existentielle. Léon Bloy, écrivain catholique français du XXe siècle, a écrit : «Il n'y a qu'une tristesse, [...] celle de n'être pas des saints» (*La femme pauvre*, II, 27).

6. Souvenez-vous, mes jeunes amis, que vous êtes appelés à être sel de la terre et lumière du monde ! Jésus ne vous demande pas simplement de dire ou de faire quelque chose; Jésus vous demande d'être sel et lumière ! Et pas seulement pour un jour, mais pour toute une vie. C'est un engagement qu'il vous propose de nouveau chaque matin et dans tous les milieux. Vous devez être sel et lumière avec les membres de votre famille et avec vos amis; vous devez l'être avec les autres jeunes – orthodoxes, juifs et musulmans – avec lesquels vous entrez chaque jour en contact là où vous étudiez, là où vous travaillez, là où vous vous livrez aux loisirs. De vous aussi dépend l'édification d'une société où toute personne puisse trouver sa place et voir reconnues et acceptées sa dignité et sa liberté. Apportez votre contribution pour faire chaque jour davantage de la Bulgarie une terre d'accueil, de prospérité et de paix.

Chacun est responsable de ses choix. Rien n'est gagné d'avance, vous le savez. Jésus lui-même envisage l'éventuelle infidélité : «Si le sel se dénature – dit-il –, comment redeviendra-t-il du sel ?» (*Mt* 5, 13). N'oubliez jamais, chers jeunes, que lorsqu'une pâte ne lève pas, ce n'est pas la faute de la pâte mais celle du levain. Quand une maison reste sombre, cela signifie que la lampe s'est éteinte. C'est pourquoi, «que votre lumière brille devant les hommes : alors, en voyant ce que vous faites de bien, ils rendront gloire à votre Père qui est aux cieux» (*Mt* 5, 16).

7. Devant nos yeux resplendissent les figures des bienheureux Martyrs de Bulgarie : l'Évêque Eugen Bossilkov, les Pères Assomptionnistes Kamen Vitchev, Pavel Djidjov et Josaphat Chichkov. Ils ont su être sel et lumière en des moments particulièrement durs et difficiles pour votre pays. Ils n'ont pas hésité à donner aussi leur vie pour rester fidèles au Seigneur qui les avait appelés. Aujourd'hui encore leur sang féconde votre terre, leur dévouement et leur héroïsme sont un exemple et un stimulant pour tous.

Je vous confie à leur intercession, et je fais mémoire de vous devant le bienheureux Pape Jean XXIII, qui les a connus personnellement et qui a tant aimé la Bulgarie. Je suis sûr d'interpréter les sentiments avec lesquels il regardait les jeunes Bulgares de son temps si je vous dis aujourd'hui : c'est en suivant Jésus que votre jeunesse révélera toute la richesse de ses potentialités et acquerra tout son sens. C'est en suivant Jésus que vous

découvrirez la beauté d'une vie vécue comme un don gratuit, motivé uniquement par l'amour. C'est en suivant Jésus que vous expérimenterez dès maintenant quelque chose de la joie qui sera la vôtre sans fin dans l'éternité.

Je vous embrasse tous et je vous bénis affectueusement.

[00864-03.01] [Texte original: Bulgare]

• CERIMONIA DI CONGEDO, NELL'AEROPORTO DI PLOVDIV DISCORSO DEL SANTO PADRE TRADUZIONE IN LINGUA ITALIANA TRADUZIONE IN LINGUA INGLESE TRADUZIONE IN LINGUA FRANCESE

Lasciata la Cattedrale dopo l'incontro con i giovani, alle 18 il Papa si trasferisce all'aeroporto di Plovdiv per il ritorno a Roma.

Nel corso della cerimonia di congedo, dopo il saluto del Rappresentante del Governo bulgaro, Giovanni Paolo II pronuncia il discorso che pubblichiamo di seguito:

DISCORSO DEL SANTO PADRE

Многоуважаеми Представители на Държавната власт,
Скъпи Братя в Епископството,
Братя и Сестри в Господа!

1. Въпреки своята краткотрайност, посещението ми в обичната Българска земя изпълни сърцето ми с вълнение и радост. На Папата беше дадена възможността да се срещне с Българския народ, да се възхити на неговите добродетели и качества и да оцени големите му таланти и изключителна дееспособност. Благодаря на Бога, затова че ми позволи да осъществя това пътуване, точно в дните на възпоменателния празник на Светите братя Кирил и Методий – Апостоли на Славянските народи.

Много бих искал да изразя благодарността си към всички, които направиха това пътуване приятно и ползотворно. Благодарен съм преди всичко на вас, Господин Президент на Републиката, както и на Представителите на Държавната власт, затова че ме поканихте, работихте резултатно за осъществяването на посещението ми и почетохте с присъствието си различните срещи.

Отправлям сърдечната си благодарност към Негово Светейшество Патриарх Максим, към Митрополитите и Епископите от Светия Синод и към всички верни на Православната Църква в България. Православните, заедно с католиците, преживяха в близкото минало тежки преследвания, заради верността си към Евангелието. Нека тяхната жертвоготовност направи ползотворно християнското свидетелството в тази Страна и, с Божията благодат, ускори идването на деня, когато ще можем да се радваме на възобновеното между нас пълно единство!

Един сърдечен поздрав отправям към верните на Исляма и Еврейската общност. Нека, обожаването на единствения всемогъщ Бог, вложи във всички намерението да се работи за мира, взаимното разбиращане и уважение, с грижата за изграждането на справедливо и солидарно общество.

2. С особено силна обич насочвам прощалните си думи към моите събратя в Епископството и към всички верни на Католическата Църква. Дойдох в България, за да отслужа заедно с вас Тайните на нашата Вярa и да зачета възвишения дар, с който Блажените Евгений Босилков, Камен Вичев, Павел Джиджов и Йосафат Шишков потвърдиха своята вярнаост към Господа. Нека техният пример бъде за всички вас силен подтик към една великодушна последователност в практикуването на християнския начин на живот.

В светлината на тяхното славно свидетелство ви призовавам: "Обожавайте Господ Исус Христос във вашите сърца, готови винаги да отговорят на всеки, който иска да разбере причината за вашата надежда" /1 Петър 3, 15/. По този начин ще служите на Евангелската кауза и ще допринасяте за

истинския напредък в България посредством специфичната ви изобретателност.

3. Последните си думи отправям към целия благороден Български народ. Това са думи, които повтарят изказването на моя почитаем предшественик, Блаженият Папа Йоан XXIII, в момента на отпътуването му от тази Страна, през месец декември, 1934 година. Тогава той направи взаимовръзка с един ирландски, обичай според който, в навечерието на Рождение Христово, всеки дом трябва да има по една запалена свещ на прозореца, за да покаже на Дева Мария и Свети Йосиф, че там има едно, очакващо ги около сияещия пламък, семейство. Монсињор Ронкалли се обърна към многобройната тълпа, дошла да го поздрави, с думите: "Ако някой от България mine близо до моя дом, било през нощта или по време на трудности в живота си, винаги ще намери на моя прозорец една запалена свещ. Нека почука, нека почука! Никой няма да го запита дали е католик или православен; достатъчно е, че е брат от България. Нека влезе, и там ще го посрещнат две широко разтворени братски ръце и едно топло приятелско сърце" */Проповед за Рождение Христово, 25 декември, 1934г./*.

Днес тези думи повтаря Римският Папа, който съхранява в очите и сърцето си образите от срещите си с вас при отпътуването си от Страната на розите.

Нека Бог благослови България и, с изобилието на Своята благодат, дари на Народа ви дни на напредък, изобилие и мир, като направи така, че жителите ѝ да усетят моята обич и признателност.

[00865-AA.02] [Testo originale: Bulgaro]

TRADUZIONE IN LINGUA ITALIANA

Illustri Autorità,
Cari Fratelli nell'Episcopato,
Sorelle e Fratelli nel Signore!

1. La mia visita nell'amata terra di Bulgaria, sebbene di breve durata, ha ricolmato il mio cuore di commozione e di gioia. E' stata data al Papa l'opportunità di incontrare il popolo bulgaro, di ammirarne le virtù e le qualità, di apprezzarne i grandi talenti e le generose energie. Rendo grazie a Dio che mi ha concesso di compiere questo pellegrinaggio proprio nei giorni in cui si celebra la memoria dei santi Fratelli Cirillo e Metodjo, apostoli dei popoli slavi.

Vada l'espressione della mia riconoscenza a quanti hanno contribuito a rendere gradevole ed utile questo viaggio. Innanzitutto al Signor Presidente della Repubblica e alle Autorità del Governo che mi hanno invitato, hanno collaborato efficacemente alla realizzazione della visita e hanno onorato con la loro presenza i diversi incontri.

Un caloroso grazie va poi a Sua Santità il Patriarca Maxim, ai Metropoliti e Vescovi del Santo Sinodo e ai fedeli tutti della Chiesa Ortodossa di Bulgaria. Insieme con i cattolici, anche gli ortodossi hanno subito in anni ancora recenti una dura persecuzione a causa della loro fedeltà al Vangelo: che tanto sacrificio renda feconda la testimonianza dei cristiani in questo Paese e, con la grazia di Dio, affretti il giorno in cui potremo gioire della ritrovata piena unità tra noi!

Un saluto cordiale rivolgo anche ai fedeli dell'islam e alla comunità ebraica: l'adorazione all'unico Dio Altissimo ispiri a tutti propositi di pace, di comprensione e di mutuo rispetto nell'impegno per costruire una società giusta e solidale.

2. La mia parola di commiato si volge, infine, con accenti di particolare affetto ai cari Fratelli nell'Episcopato e ai figli tutti della Chiesa Cattolica: sono venuto in Bulgaria per celebrare insieme con voi i misteri della nostra fede e riconoscere il dono sublime del martirio con il quale i Beati Eugenio Bossilkov, Kamen Vitchev, Pavel Djidjov e Josaphat Chichkov hanno confermato la loro fedeltà al Signore. Il loro esempio sia per tutti voi un forte incitamento a generosa coerenza nella pratica della vita cristiana.

Alla luce della loro gloriosa testimonianza, vi esorto: "Adorate il Signore, Cristo, nei vostri cuori, pronti sempre a rispondere a chiunque vi domandi ragione della speranza che è in voi" (1 Pt 3, 15). In questo modo servirete efficacemente la causa del Vangelo e contribuirete con originale creatività al vero progresso della Bulgaria.

3. Un'ultima parola a tutto il diletto popolo bulgaro, senza distinzioni. Una parola che riprende quella pronunciata dal mio venerato predecessore, il Beato Papa Giovanni XXIII, al momento di lasciare questo Paese nel dicembre del 1934. Egli fece allora riferimento ad una tradizione irlandese secondo cui, la vigilia di Natale, ogni casa deve avere una candela accesa sulla finestra, per indicare a Giuseppe e Maria che là una famiglia li attende intorno alla fiamma del focolare. Alla folla che era venuta a salutarlo, Mons. Roncalli disse così: "Se qualcuno di Bulgaria avrà a passare presso casa mia, durante la notte, fra le difficoltà della vita, troverà sempre alla mia finestra la lampada accesa. Batta, batta! Non gli sarà chiesto se è cattolico o ortodosso: fratello di Bulgaria, basta. Entri, due braccia fraterne, un cuore caldo di amico lo accoglieranno a festa" (*Omelia di Natale*, 25 dicembre 1934).

Queste parole ripete oggi il Papa di Roma che, partendo dal bel *Paese delle rose*, conserva negli occhi e nel cuore le immagini dei suoi incontri con tutti voi.

Dio benedica la Bulgaria, con l'abbondanza della sua grazia faccia sentire ai suoi abitanti il mio affetto e la mia riconoscenza e conceda alla Nazione giorni di progresso, di prosperità e di pace.

[00865-01.01] [Testo originale: Bulgaro]

TRADUZIONE IN LINGUA INGLESE

Distinguished Authorities,
Dear Brother Bishops,
Sisters and Brothers in the Lord!

1. My visit to the beloved land of Bulgaria, although brief, has filled my heart with emotion and joy. The Pope has been given the opportunity to meet the Bulgarian people, to admire their virtues and qualities, to appreciate their great talents and generous energies. I give thanks to God who has granted me the possibility of making this pilgrimage during the very days on which the memory of the Holy Brothers Cyril and Methodius, the Apostles of the Slav peoples, is celebrated.

The expression of my gratitude goes to all who have contributed to making this visit pleasant and purposeful. In the first place, I thank the President of the Republic and the Government Authorities, who invited me, worked efficiently in planning the visit and have honoured me by their presence at the different venues.

My heartfelt thanks go also to His Holiness Patriarch Maxim, to the Metropolitans and Bishops of the Holy Synod, and to all the faithful of the Orthodox Church of Bulgaria. Not so long ago, both Catholics and Orthodox underwent harsh persecution for their fidelity to the Gospel: may so many sacrifices make the witness of Christians in this country bear much fruit and, with the grace of God, may they hasten the day when we shall be able to rejoice in the rediscovered fulness of unity among us!

I extend a cordial greeting also to the followers of Islam and to the Jewish community: may worship of the one Most High God inspire in everyone intentions of peace, understanding and mutual respect, and a commitment to build a society founded on justice and solidarity.

2. With particular affection, my farewell is addressed to my dear Brother Bishops and to the sons and daughters of the Catholic Church: I came to Bulgaria to celebrate together with you the mysteries of our faith and to acknowledge the sublime gift of martyrdom with which Blessed Eugene Bossilkov, Kamen Vitchev, Pavel Djidjov and Josaphat Chichkov confirmed their fidelity to the Lord. May their example be for you all a powerful incentive to generous consistency in the practice of the Christian life.

In the light of their glorious witness I exhort you: "In your hearts reverence Christ as Lord. Always be prepared to make a defence to any one who calls you to account for the hope that is in you" (1 Pet 3:15). In this way you will effectively serve the cause of the Gospel and contribute with particular creativity to the true progress of Bulgaria.

3. One last word to all the beloved Bulgarian people, without distinction. A word that echoes what was said by my predecessor, Blessed Pope John XXIII, when he left this country in December 1934. On that occasion he referred to an Irish tradition according to which, on Christmas Eve, every house places a lighted candle in the window, as an indication to Joseph and Mary that inside there is a family awaiting them at the fireside. To the crowd that had come to bid him farewell, Archbishop Roncalli said: "If anyone from Bulgaria should ever pass by my house, at night, amid life's difficulties, he will always find the candle burning in my window. Let him knock, let him knock! He will not be asked whether he is Catholic or Orthodox: he is a Bulgarian brother and that is enough. Let him come in: two brotherly arms and a friend's warm heart will welcome him to the feast" (*Christmas Homily*, 25 December 1934).

These words are repeated today by the Pope of Rome, who, as he takes leave of this beautiful *Land of Roses*, keeps before his eyes and in his heart the images of his meetings with all of you.

God bless Bulgaria, with the abundance of his grace may he make its people feel my affection and gratitude, and may he grant to the Nation days of progress, prosperity and peace.

[00865-02.01] [Original text: Bulgarian]

TRADUZIONE IN LINGUA FRANCESE

Dignes Représentants de l'Autorité,
Chers Frères dans l'épiscopat,
Sœurs et Frères dans le Seigneur !

1. Ma visite en terre bien-aimée de Bulgarie, bien que de courte durée, a comblé mon cœur d'émotion et de joie. L'occasion a été donnée au Pape de rencontrer le peuple bulgare, d'admirer ses vertus et ses qualités, d'apprécier ses grands talents et ses généreuses énergies. Je rends grâce à Dieu qui m'a permis d'accomplir ce pèlerinage précisément au moment où se célèbre la mémoire des saints Frères Cyrille et Méthode, apôtres des peuples slaves.

J'exprime ma reconnaissance à tous ceux qui ont contribué à rendre ce voyage agréable et utile. Et tout d'abord à Monsieur le Président de la République et aux Autorités du Gouvernement qui m'ont invité, qui ont collaboré efficacement à la réalisation de la visite et qui ont honoré de leur présence les diverses rencontres.

J'adresse un remerciement chaleureux à Sa Sainteté le Patriarche Maxim, aux Métropolitains et aux Évêques du Saint-Synode, ainsi qu'à tous les fidèles de l'Église orthodoxe de Bulgarie. Tout comme les catholiques, les orthodoxes ont subi eux aussi, au cours d'années encore récentes, une dure persécution à cause de leur fidélité à l'Évangile : puisse un si grand sacrifice rendre fécond le témoignage des chrétiens dans ce pays et, avec la grâce de Dieu, hâter le jour où nous pourrons jouir de la pleine unité retrouvée entre nous !

J'adresse également un salut cordial aux fidèles de l'Islam et à la communauté juive : que l'adoration de l'unique Dieu, le Très-Haut, inspire à tous des desseins de paix, de compréhension et de respect mutuels, avec le souci de bâtir une société juste et solidaire !

2. Enfin, mon au revoir s'adresse, avec des accents de particulière affection, à mes chers Frères dans l'épiscopat et à tous les fils de l'Église catholique : je suis venu en Bulgarie pour célébrer avec vous les mystères de notre foi et pour reconnaître le don sublime du martyr par lequel les bienheureux Eugen Bossilkov, Kamen Vitchev, Pavel Djidjov et Josaphat Chichkov ont confirmé leur fidélité au Seigneur. Que leur exemple constitue pour vous tous un fort encouragement à une généreuse cohérence dans la pratique de la vie chrétienne !

À la lumière de leur glorieux témoignage, je vous exhorte : « Sanctifiez dans vos cœurs le Christ qui est Seigneur. Soyez toujours prêts à justifier votre espérance devant ceux qui vous en demandent compte » (1 P 3, 15). De cette manière, vous servirez efficacement la cause de l'Évangile et vous contribuerez avec une créativité originale au vrai progrès de la Bulgarie.

3. Un dernier mot à tout le cher peuple bulgare, sans distinction. Un mot qui reprend celui qui a été prononcé par mon prédécesseur le bienheureux Pape Jean XXIII au moment où il quitta ce pays en décembre 1934. Il se référa alors à une tradition irlandaise selon laquelle, la veille de Noël, toute maison doit avoir une bougie allumée sur la fenêtre pour montrer à Joseph et à Marie qu'il y a là une famille qui les attend autour de la flamme du foyer. À la foule qui était venue le saluer, Monseigneur Roncalli déclara ceci : « Si quelqu'un venant de Bulgarie doit passer près de chez moi, durant la nuit, au milieu des difficultés de la vie, il trouvera toujours à ma fenêtre la lampe allumée. Qu'il frappe! Qu'il frappe! On ne lui demandera pas s'il est catholique ou orthodoxe : frère de Bulgarie, cela suffit. Qu'il entre, deux bras fraternels et le cœur chaleureux d'un ami l'accueilleront tout en fête » (*Homélie de Noël*, 25 décembre 1934).

Ces paroles, le Pape de Rome les répète aujourd'hui, lui qui, en quittant le beau *Pays des roses*, garde dans les yeux et dans le cœur les images de ses rencontres avec vous tous.

Que Dieu bénisse la Bulgarie, qu'avec l'abondance de sa grâce il fasse ressentir à ses habitants mon affection et ma reconnaissance, et qu'il accorde à la Nation des jours de progrès, de prospérité et de paix !

[00865-03.01] [Texte original: Bulgare]

• TELEGRAMMI A CAPI DI STATO

Alle 19 (ora locale, 18 ora di Roma) il Papa parte a bordo di un Airbus 321 dell'Alitalia, diretto a Roma. Al momento di lasciare la Bulgaria, sorvolando poi la Jugoslavia, la Bosnia-Erzegovina e la Croazia e rientrando in Italia il Santo Padre fa pervenire ai rispettivi Capi di Stato i seguenti messaggi telegrafici:

НА НЕГОВО ПРЕВЪЗХОДИТЕЛСТВО
ГЕОРГИ ПЪРВАНОВ
ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ, В КРАЯ НА МОЕТО ПАСТИРСКО ПЪТУВАНЕ, ЖЕЛАЯ ДА ОТПРАВЯ СЪРДЧНИЯ СИ ПОЗДРАВ ИЗПЪЛНЕН С ПРИЗНАТЕЛНОСТ ЗА ОКАЗАНОТО МИ ГОСТОПРИЕМСТВО В ТАЗИ ОБИЧНА ЗЕМЯ КЪДЕТО ПРЕЖИВЯХ МОМЕНТИ НА СИЛНА ДУХОВНА РАДОСТ ПРИ КОНТАКТА МИ С ВЯРНАТА НА СВОИТЕ ИСТОРИЧЕСКИ КОРЕНИ БЪЛГАРСКА ЦЪРКВА КОЯТО СЛЕДВА СВОБОДНО СОБСТВЕНОТО СИ ГРАЖДАНСКО И РЕЛИГИОЗНО ОБНОВЛЕНИЕ РАЗМИШЛЯВАЙКИ НАД УЧЕНИЕТО И ВЪЗВИШЕНИТЕ ПРИМЕРИ ПРЕДЛАГАНИ Й ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ ОТ НЕЙНИТЕ СВЕТЦИ (.) БЛАГОДАРЕН СЪМ НА БОГА ЗА БОГОСЛУЖЕНИЯТА И СЪРДЕЧНИТЕ СРЕЩИ, КОИТО ИМАХ С ХОРАТА И ПО-СПЕЦИАЛНО С ХРИСТИЯНСКИТЕ ОБЩНОСТИ ЗА КОЕТО ПАЗЯ ЖИВ СПОМЕН(.) НАПУСКАЙКИ ТАЗИ ОБИЧНА БЪЛГАРСКА ЗЕМЯ, ПРИЗОВАВАМ НАД НЕЯ И НАД ЦЕЛИЯ НАРОД БОЖИЯТА ПОДКРЕПА

ЙОАН ПАВЕЛ II

[A SUA ECC.ZA
GEORGJ PARVANOV
PRESIDENTE DELLA BULGARIA
A CONCLUSIONE DEL MIO VIAGGIO PASTORALE, DESIDERO RIVOLGERLE, SIGNOR PRESIDENTE, UN CORDIALE SALUTO PIENO DI RICONOSCENZA PER L'OSPITALITÀ OFFERTAMI IN CODESTA CARA TERRA DOVE HO VISSUTO MOMENTI DI INTENSA E

SPIRITUALE LETIZIA A CONTATTO CON LA CHIESA BULGARA CHE FEDELE ALLE SUE RADICI STORICHE PERSEGUE NELLA LIBERTÀ IL PROPRIO RINNOVAMENTO CIVILE E RELIGIOSO MEDITANDO SULLA DOTTRINA E SUGLI ESEMPI ECCELSI OFFERTI LUNGO I SECOLI DAI PROPRI SANTI. SONO GRATO A DIO PER LE CELEBRAZIONI LITURGICHE E PER I CORDIALI INCONTRI AVUTI CON LA GENTE SPECIALMENTE CON LE COMUNITÀ CRISTIANE DI CUI CONSERVO VIVISSIMO RICORDO. NEL LASCIARE L'AMATO SUOLO BULGARO INVOCO SU DI LEI E SULL'INTERA NAZIONE LA DIVINA ASSISTENZA. IOANNES PAULUS PP. II]

[00847-01.02] [Testo originale: Bulgaro]

HIS EXCELLENCY
VOYISLAV KOSTUNICA
PRESIDENT OF THE FEDERAL REPUBLIC OF YUGOSLAVIA
BELGRADE

AS I RETURN TO ROME AFTER MY PASTORAL VISIT TO AZERBAIJAN AND BULGARIA I SEND WARM GREETINGS TO YOUR EXCELLENCY, INVOKING ALMIGHTY GOD'S ABUNDANT BLESSINGS UPON YOU AND YOUR FELLOW CITIZENS.

IOANNES PAULUS PP. II

[00848-02.01] [Original text: English]

HIS EXCELLENCY
BERIZ BELKIC
PRESIDENT OF BOSNIA-HERCEGOVINA
SARAJEVO

ON MY RETURN TO ROME FROM MY PASTORAL VISIT TO AZERBAIJAN AND BULGARIA I SEND GREETINGS TO YOUR EXCELLENCY AND YOUR FELLOW CITIZENS, AND I ASSURE YOU OF MY PRAYERS THAT ALMIGHTY GOD WILL BESTOW UPON THE REGION HIS BLESSINGS OF HARMONY AND PEACE.

IOANNES PAULUS PP. II

[00849-02.01] [Original text: English]

HIS EXCELLENCY
STIPE MESIĆ
PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA
ZAGREB

FLYING OVER CROATIA ON MY RETURN FROM MY PASTORAL VISIT TO AZERBAIJAN AND BULGARIA I GREET YOUR EXCELLENCY AND YOUR FELLOW CITIZENS, INVOKING UPON THE NATION AND THE ENTIRE REGION THE DIVINE GIFTS OF HARMONY, PEACE AND WELL-BEING.

IOANNES PAULUS PP. II

[00850-02.01] [Original text: English]

A SUA ECCELLENZA
L'ONOREVOLE DOTTOR CARLO AZEGLIO CIAMPI
PRESIDENTE DELLA REPUBBLICA ITALIANA

PALAZZO DEL QUIRINALE
00187 ROMA

AL RIENTRO DAL MIO VIAGGIO PASTORALE IN AZERBAIJAN E BULGARIA DOVE HO AVUTO LA POSSIBILITÀ DI INCONTRARE COMUNITÀ CRISTIANE DESIDEROSE DI SERVIRE GENEROSAMENTE IL VANGELO E POPOLI ANCORATI A SALDE TRADIZIONI SPIRITUALI SONO GRATO A DIO PER L'ESPERIENZA ECCLESIALE ED ECUMENICA CHE HO POTUTO COMPIERE ED ESPRIMO DI CUORE A LEI SIGNOR PRESIDENTE ED AL DILETTO POPOLO ITALIANO IL MIO DEFERENTE SALUTO UNITO AD UNA SPECIALE PREGHIERA PER IL BENE ED IL PROGRESSO DI TUTTA LA NAZIONE.

IOANNES PAULUS PP. II

[00851-01.01] [Testo originale: Italiano]

• **IL RIENTRO A ROMA**

Il rientro del Santo Padre dal Viaggio Apostolico in Azerbaijan e Bulgaria è previsto per le ore 20 all'aeroporto di Ciampino (Roma).

[00883-01.01]
